

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ТАШКИЛОТҲОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ ХУРД

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ ва ташкилии фаъолияти ташкилотҳои маблағгузори хурдро муайян намуда, ба ташаккул ва рушди бозори хизматрасонии маблағгузори хурд ва дастгирии соҳибқори хурду миёна дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигаронида шудааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- ташкилотҳои маблағгузори хурд (ташкилоти амонатии қарзии хурд, ташкилоти қарзии хурд ва фонди қарзии хурд) - ташкилотҳои қарзие, ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ба фаъолияти маблағгузори хурд машғул мебошанд;

- ташкилоти амонатии қарзии хурд - шахси ҳуқуқие, ки бо мақсади ҷалби амонату пасандоз ва пешниҳод намудани қарзҳои хурд бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур таъсис дода шудааст;

- ташкилоти қарзии хурд - шахси ҳуқуқие, ки бо мақсади пешниҳод намудани қарзҳои хурд бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур таъсис дода шудааст;

- фонди қарзии хурд - шахси ҳуқуқии ғайритиҷоратие, ки бо мақсади пешниҳод намудани қарзҳои хурд бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур таъсис дода шудааст;

- қарзи хурд - қарзе, ки аз ҷониби ташкилоти қарзӣ ба қарзгир бо шартҳои пардохти ғоиз ва баргардонидан ба мӯҳлати муайян дода мешавад ва маблағи он аз андозаи муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон зиёд намебошад;

- пасандоз - маблағе, ки ҳуқуқи истифодаи муваққатиаш ба ташкилотҳои қарзӣ бо шартҳои пардохти ғоизи муайян воғузур шудааст;

- амонат - маблағ ва сарвати дигари шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба ташкилоти қарзӣ барои нигоҳдорӣ супурда шудаанд;

- меъёрҳои мақбул - меъёрҳои иқтисодие, ки аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади танзими фаъолияти ташкилоти амонатии қарзии хурд муқаррар гардида, риояи онҳо аз ҷониби ташкилоти амонатии қарзии хурд ҳатмӣ мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Муносибати ташкилотҳои маблағгузори хурд бо муштарӣ

1. Муносибати ташкилотҳои маблағгузори хурд бо муштарӣ дар асоси шартнома амалӣ мегардад.

2. Ташкилотҳои маблағгузори хурд бояд то бастанӣ шартномаи қарзӣ ба муштарӣ оид ба фоизи қарз, ки ҳамаи хароҷоти вобаста ба пешниҳод ва хизматрасонии қарзро дар бар мегирад, маълумот пешниҳод намоянд.

3. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ҳуқуқи яктарафа тағйир додани шартҳои шартномаҳои пасандозӣ, амонатӣ ва қарзиро надоранд.

4. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ба муштарӣ хизматҳои машваратӣ иттилоотӣ мерасонанд.

5. Нисбат ба талаботи ташкилотҳои маблағгузори хурд дар бораи баргардонидани қарзи хурд мӯҳлати панҷсолаи даъво татбиқ мегардад.

6. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ӯҳдадоранд дар бораи иҷрои ҳама гуна аҳд ва амалиёти шубҳаноки муштарӣни худ (кӯшиши анҷом додани аҳд ва амалиёти шубҳанок) ба мақоми ваколатдори давлатии муқовимат ба қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи қиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм бо тартиби муқаррарнамудаи қонун хабар диҳанд.

7. Амалҳои ташкилотҳои маблағгузори хурд, ки дар қисми 6 моддаи мазкур зикр шудаанд, вайронқунии талаботи сирри бонкӣ ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 4. Иттиҳодияҳои (ассотсиатсияҳои) ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Ташкилотҳои маблағгузори хурд бо мақсади ҳамроҳсозии фаъолият, намоёндагӣ ва ҳифзи манфиатҳои умумии молумулкӣ метавонанд иттиҳодияҳо (ассотсиатсияҳо) ташкил намоёнд.

2. Иттиҳодияҳои (ассотсиатсияҳои) ташкилотҳои маблағгузори хурд ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ буда, ҳуқуқ надоранд ба фаъолияти маблағгузори хурд машғул шаванд. Ҳама аз фаъолияти соҳибқорӣ онҳо дар байни аъзо ё иштирокчиёни ин иттиҳодияҳо (ассотсиатсияҳо) тақсим шуда наметавонанд ва бояд танҳо барои ба даст овардани мақсадҳои оинномавӣ истифода шаванд.

БОБИ 2. ТАЪСИС, САРМОЯИ ОИННОМАВӢ ВА ИДОРАҚУНИ ТАШКИЛОТҲОИ МАБЛАҒГУЗОРИ ХУРД

Моддаи 5. Таъсиси ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Ташкилоти амонатӣ қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд ҳамчун ташкилотҳои тиҷоратӣ дар шакли ҷамъияти саҳомии пӯшида ё ҷамъияти дорой масъулияти маҳдуд бо назардошти талаботи Қонуни мазкур таъсис дода мешаванд.

2. Ҳангоми аз ҷониби ду ва зиёда муассисон таъсис додани ташкилоти амонатӣ қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд ҳиссаи ҳар як муассис бояд аз панҷ фоизи сармояи оинномавии ташкилотҳои мазкур кам набошад.

3. Фонди қарзии хурд аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ, ба истиснои мақомоти давлатӣ, тибқи талаботи Қонуни мазкур таъсис дода мешавад.

Моддаи 6. Филиалҳо, намояндагиҳо ва воҳидҳои дигари сохтори ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Ташкилотҳои маблағгузори хурд метавонанд дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон филиалҳо таъсис диҳанд ва намояндагиҳо кушоянд.

2. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ва филиалҳои онҳо барои иҷрои амалиёти алоҳида метавонанд берун аз маҳалли ҷойгиршавии худ воҳидҳои дигари сохториро таъсис диҳанд.

3. Тартиби таъсиси воҳидҳои сохтори мазкур ва номгӯи амалиёти аз ҷониби онҳо иҷрошаванда бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 7. Сармояи оинномавии ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ва ташкилотҳои қарзии хурд сармояи оинномавии хурд бо пули миллии ташақкул медиҳанд.

2. Ҳадди ақалли сармояи оинномавии ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ва ташкилотҳои қарзии хурд аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Фонди қарзии хурд ҳангоми таъсиси он бояд дорои маблағи ибтидоии на камтар аз 300 нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо пули миллии бошад.

4. Маблағҳои бучети давлатӣ, фондҳои ғайрибучетии давлатӣ, грантҳои ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон додашуда, маблағҳои қарзӣ ё тахти гарав қарордошта, инчунин ҳуқуқи молумулкӣ ё дигар ҳуқуқе, ки арзиши пулӣ доранд, наметавонанд ба сармояи оинномавии ташкилоти амонатии қарзии хурд, ташкилоти қарзии хурд ва ба маблағи ибтидоии фонди қарзии хурд ворид шаванд.

5. Ҳангоми ба бонк ё ташкилоти амонатии қарзии хурд табдилёбии ташкилоти қарзии хурд бояд сармояи воқеии он аз ҳадди ақалли сармояи оинномавии барои чунин ташкилотҳои қарзии навтаъсис муқарраршуда кам набошад.

6. Ҳангоми ба бонк табдилёбии ташкилоти амонатии қарзии хурд сармояи танзимшавандаи он бояд аз ҳадди ақалли сармояи оинномавие, ки барои бонки навтаъсис муқаррар гардидааст, кам набошад.

Моддаи 8. Идоракунии ташкилоти амонатии қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд

1. Мақомоти идоракунии ташкилоти амонатии қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд инҳо мебошанд:

- мақоми олий - маҷлиси умумии саҳмиядорон (иштирокчиён);
- мақоми идоракунии - Шӯрои нозирон;
- мақоми иҷроия - раёсат ва ё директор.

2. Ҳайати Шӯрои нозирон набояд аз 5 нафар ва ҳайати раёсат набояд аз 3 нафар кам бошанд.

3. Мақоми иҷроия аз ҷониби Шӯрои нозирон таъсис дода мешавад.

4. Раёсат ва директор дар як вақт метавонанд ҳамчун мақоми иҷроия таъсис дода шаванд. Дар ин ҳолат директор вазифаи раиси раёсатро иҷро менамояд.

5. Узви мақоми иҷроияи ташкилоти амонатии қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд наметавонад узви Шӯрои нозирони онҳо бошад.

6. Тартиби идоракунии ва ваколатҳои мақомоти ташкилоти амонатии қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд бо оинномаҳои онҳо тибқи қонунгузорию Қумхурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

Моддаи 9. Молу мулки фонди қарзии хурд

1. Маблағҳои пулие, ки ба фонди қарзии хурд аз ҷониби муассисон дода шудаанд, моликияти фонди қарзии хурд мебошанд.

2. Муассисон ҳуқуқи молумулкиро нисбат ба фонди қарзии хурди таъсисдодаи онҳо надоранд ва аз рӯи ӯҳдадорихоӣ фонди қарзии хурд ҷавобгар намебошанд.

3. Фонди қарзии хурд аз рӯи ӯҳдадорихоӣ муассисони худ ҷавобгар намебошад.

4. Фонди қарзии хурд молу мулки худро ба мақсадҳои оинномавӣ истифода мебарад.

5. Дороиҳои фонди қарзии хурд наметавонанд ба муассисон, аъзои мақомоти идоракунии, кормандони фонди қарзии хурд, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ройгон дода ва ё ба манфиати онҳо ройгон истифода карда шаванд.

Моддаи 10. Идоракунии фонди қарзии хурд

1. Мақомоти идоракунии фонди қарзии хурд инҳо мебошанд:

- мақоми олии идоракунии - Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд;

- мақоми иҷроия - раёсат ва директори фонди қарзии хурд.

2. Тартиби идоракунии фонди қарзии хурд бо оинномаи он ва тибқи Қонуни мазкур муайян карда мешавад.

Моддаи 11. Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд

1. Ҳайати ибтидоии Шӯрои парасторони фонди қарзии хурдро маҷлиси умумии муассисон интихоб менамояд. Тағйироти минбаъда дар ҳайати Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд аз ҷониби Шӯрои парасторони он анҷом дода мешавад.

2. Аъзои Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд вазифаҳои худро бе подош амалӣ менамоянд.

3. Муассисони фонди қарзии хурд узви раёсати фонди қарзии хурд шуда наметавонанд.

4. Ба ваколатҳои истисноии Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд масъалаҳои зерин мансуб мебошанд:

- муайян намудани самтҳои афзалиятноки фаъолияти фонди қарзии хурд;

- ворид намудани тағйиру иловаҳо ба оинномаи фонди қарзии хурд;

- азнавташкилдиҳии фонди қарзии хурд;

- тасдиқи дастури Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд;

- интихоби аъзои комиссияи тафтишотии фонди қарзии хурд ва тасдиқи низомномаи он;

- тасдиқи низомномаи раёсати фонди қарзии хурд;

- ба вазифа таъин ва аз вазифа озод намудани раиси раёсати (директори) фонди қарзии хурд ва аъзои раёсати фонди қарзии хурд;
- бастании шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ бо директори фонди қарзии хурд;
- таъсиси мақоми иҷроияи фонди қарзии хурд;
- таъсиси филиалҳо, қушодани намоёндагӣҳои фонди қарзии хурд ва тасдиқи низомномаҳои онҳо;
- интихоби раиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд;
- ворид намудани тағйирот ба ҳайати Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд;
- назорати фаъолият ва истифодаи молу мулкҳои фонди қарзии хурд;
- интихоби аудиторӣ берунӣ фонди қарзии хурд ва тасдиқи андозаи подоши хизмати он;
- тасдиқи ҳисоботи солони фонди қарзии хурд.

5. Маҷлиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд на камтар аз як маротиба дар се моҳ тибқи дастури он гузаронида мешаванд.

6. Маҷлиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд метавонад бо ташаббуси раиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд, на кам аз сеяки аъзои Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд ё директори фонди қарзии хурд, ҳамчунин бо талаби ташкилоте, ки санҷиши аудиторӣи фонди қарзии хурдро мегузаронад, даъват карда шавад.

7. Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд ҳангоми иштироки на камтар аз нисфи аъзои он дар маҷлиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд салоҳиятдор мебошад.

8. Қарорҳои Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд бо тарафдорӣ на камтар аз се ду ҳиссаи овозҳои аъзои он, ки дар маҷлиси Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд иштирокдоранд, қабул карда мешаванд.

Моддаи 12. Мақоми иҷроияи фонди қарзии хурд

1. Раёсати фонди қарзии хурд дар ҳайати директори фонди қарзии хурд ва на камтар аз ду корманди он таъсис дода мешавад.

2. Раиси раёсати фонди қарзии хурд директори фонди қарзии хурд мебошад.

3. Аъзои дигари раёсати фонди қарзии хурдро бо пешниҳоди директори фонд Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд.

4. Раёсати фонди қарзии хурд ҳангоми иштироки на камтар аз нисфи аъзои он дар маҷлиси раёсати фонди қарзии хурд салоҳиятдор мебошад.

5. Қарорҳои раёсати фонди қарзии хурд бо тарафдорӣ на камтар аз се ду ҳиссаи овозҳои аъзои он, ки дар маҷлиси раёсати фонди қарзии хурд иштирокдоранд, қабул карда мешаванд.

6. Раёсати фонди қарзии хурд дорои ваколатҳои зерин мебошад:

- роҳбарӣ ба фаъолияти ҷорӣи фонди қарзии хурд;
- барои тасдиқ ба Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд пешниҳод кардани буҷет, сохтор ва низоми музди меҳнати кормандони фонди қарзии хурд;
- пешниҳоди лоиҳаи қарорҳо ба Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд, ки қабули онҳо ба ваколати Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд мансуб мебошад.

7. Директори фонди қарзии хурд фаъолияти ҷории фондро амалӣ менамояд.
8. Директори фонди қарзии хурд дорои ваколатҳои зерин мебошад:
  - бе ваколатнома аз номи фонди қарзии хурд амал карда, манфиатҳои онро дар муносибат бо мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо, аз ҷумла ташкилотҳои байналмилалӣ намояндагӣ мекунад;
  - иҷрои қарорҳои раёсат ва Шӯрои парасторони фонди қарзии хурдро таъмин менамояд;
  - оид ба масъалаҳои фаъолияти ҷории фонди қарзии хурд амру фармонҳо мебарорад;
  - кормандони фонди қарзии хурдро ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд;
  - ӯҳдадорихои вазифавиро байни муовинонаш тақсим менамояд;
  - ваколатҳои дигари ба фаъолияти фонди қарзии хурд вобастаро, ки ба ваколати раёсат ва Шӯрои парасторони фонди қарзии хурд дохил намешаванд, тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амалӣ менамояд.

Моддаи 13. Азнавташкилдихӣ ва барҳамдихии ташкилотҳои маблағгузории хурд

1. Азнавташкилдихии (муттаҳидшавӣ, ҳамроҳшавӣ, тақсимшавӣ, ҷудошавӣ, табдилдихӣ) ташкилоти маблағгузории хурд баъди гирифтани розигии Бонки миллии Тоҷикистон тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.
2. Азнавташкилдихии фонди қарзии хурд дар шакли тақсимшавӣ, ҷудошавӣ ва табдилдихӣ манъ аст.
3. Барҳамдихии ташкилотҳои маблағгузории хурд тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи барҳамдихии ташкилотҳои қарзӣ" амалӣ мегардад.
4. Ҳангоми барҳам додани фонди қарзии хурд масъалаҳои марбут ба маблағҳои пулӣ ва молумулкӣ баъди иҷрои ӯҳдадорихо боқимондаи он тибқи қонунгузорӣ аз тарафи суд ҳал карда мешаванд.

БОБИ 3. ИҶОЗАТНОМАДИХИИ ФАЪОЛИЯТИ ТАШКИЛОТҲОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ ХУРД

Моддаи 14. Иҷозатномадихии фаъолияти ташкилотҳои маблағгузории хурд

1. Фаъолияти ташкилотҳои маблағгузории хурд дар асоси иҷозатнома амалӣ мегардад.
2. Иҷозатнома ба ташкилотҳои маблағгузории хурд бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон дар шакли хаттӣ, бемӯҳлат ва бе ҳуқуқи ба шахси дигар вогузор кардани он дода мешавад.
3. Барои гирифтани иҷозатнома ташкилотҳои маблағгузории хурд бояд ба Бонки миллии Тоҷикистон ҳуҷжатҳои зеринро пешниҳод намоянд:
  - дархост;
  - нусхаи аз тарафи роҳбар имзо ва бо мӯҳри ташкилот тасдиқшудаи ҳуҷжатҳои таъсисотӣ ва шаҳодатномаи бақайдгирии давлатии ташкилоти маблағгузории хурд;

- маълумот дар бораи кормандони роҳбарикунанда бо зикри насаб, ном ва номи падар, шахрвандӣ, ҷойи истиқомати доимӣ, ихтисос, таҳсилот, собиқаи корӣ, надоштани доғи судӣ аз рӯи ҷиноятҳои иқтисодӣ ва хусусияти коррупсионидошта, набудани маҳдудият дар ғайриқасбӣ;

- нусхаи шаҳодатномаи бақайдгирии давлатии муассисон барои шахсони ҳуқуқӣ ва рақами мушаххаси андозсупоранда - барои шахсони воқеӣ;

- нусхаи ҳисоботи молиявии муассисон - шахсони ҳуқуқӣ барои соли охир бо ҳулосаи аудиторӣ;

- маълумотномаи мақоми ваколатдор оид ба иҷро кардани ўҳдадорихо дар назди бучети давлатӣ барои соли охири ғайриқасбӣ;

- маълумотнома оид ба қонунӣ будани манбаи маблағҳои пулии ба сармояи оинномавӣ пардохтшавандаи муассисон - барои шахсони воқеӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонун;

- рӯйхати саҳмиядорон (иштирокчиён) ва манфиатдорони ниҳони саҳмияҳо (ҳиссаҳо) бо зикри нишонӣ ва миқдори саҳмияҳои (ҳиссаҳои) онҳо;

- нақшаи корӣ бо назардошти мақсаду намудҳои ғайриқасбӣ, тавсифи сохтори ташкилӣ ва низоми назорати дохилӣ, дурнамои ҳисоботи тавозунӣ, даромаду хароҷот ва гардишҳои пулӣ барои се соли ғайриқасбӣ минбаъда (ба истиснои фонди қарзии хурд);

- ҳуҷҷати пардохти ҳаққи хизмати баррасии дархост.

4. Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади пуррагардонии маълумоти дар қисми 3 моддаи мазкур ифодагардида метавонад аз ташкилотҳои маблағгузории хурд маълумоти иловагӣ талаб намояд.

5. Бонки миллии Тоҷикистон дар мўҳлати то ду моҳи баъди пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ва маълумоти дар қисмҳои 3 ва 4 моддаи мазкур пешбинигардида дар бораи ба ташкилотҳои маблағгузории хурд додан ё надодани иҷозатнома қарор қабул менамояд.

6. Дар ҳолатҳои истисноӣ Бонки миллии Тоҷикистон метавонад мўҳлати дар қисми 5 моддаи мазкур пешбинишударо ба мўҳлати то як моҳ тамдид намуда, дархосткунандаро дар ин ҳусус бо зикри сабаби чунин таъхир хабардор намояд.

7. Бонки миллии Тоҷикистон пас аз қабули қарор оид ба додани иҷозатнома барои ташкилоти маблағгузории хурд сураҷҳисоби дахлдор мекушояд ва ҳангоми аз ҷониби ташкилоти маблағгузории хурд пурра пардохт гардидани ҳадди ақалли сармояи оинномавӣ ё маблағи ибтидоӣ (барои фонди қарзии хурд) ва хирочи иҷозатномадихӣ дар мўҳлати на дертар аз се рӯзи корӣ ба он иҷозатнома медиҳад.

Моддаи 15. Асосҳо барои надодани иҷозатнома

1. Бонки миллии Тоҷикистон бо асосҳои зерин ба ташкилоти маблағгузории хурд иҷозатнома намедиҳад:

- пешниҳод нагардидани ҳуҷҷатҳо ва маълумоти дар қисмҳои 3 ва 4 моддаи 14 Қонуни мазкур пешбинишуда;

- вазъи ғайриқаноатбахши молиявии муассисони ташкилоти маблағгузории хурд;

- шубҳанок ё ғайриқонунӣ доништа шудани манбаъҳои пардохти сармояи оинномавӣ ё маблағи ибтидоӣ (барои фонди қарзии хурд).

2. Нисбати қарори Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи надодани иҷозатнома ба суд шикоят қардан мумкин аст.

Моддаи 16. Бозхонди иҷозатнома

1. Бонки миллии Тоҷикистон метавонад ҳангоми нисбат ба ташкилоти маблағгузории хурд татбиқ намудани чораҳои ғаврии ислоҳӣ ва таъсиррасонӣ иҷозатномаи онро бозхонд намояд.

2. Иҷозатномаи ташкилоти маблағгузории хурд аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон дар ҳолатҳои зерин бояд бозхонд шавад:

- агар баъд аз додани иҷозатнома муқаррар гардад, ки барои гирифтани он ҳуҷҷатҳо бо маълумоти нодуруст пешниҳод шудаанд;

- агар дар давоми 12 моҳ аз рӯзи гирифтани иҷозатнома ташкилоти маблағгузории хурд ба фаъолият шурӯъ накунад ё баъди шурӯъ қардан ба фаъолият зиёда аз 6 моҳ худсарона фаъолиятро боздорад.

3. Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи қарори худ оид ба бозхонди иҷозатнома пас аз қабули он дар мӯҳлати як рӯз ба ташкилоти маблағгузории хурд хабар дода, дар мӯҳлати як ҳафта дар воситаҳои ахбори омма иттилоъ ба нашр мерасонад.

4. Бонки миллии Тоҷикистон баъди бозхонди иҷозатномаи ташкилоти маблағгузории хурд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба суд дар бораи барҳамдиҳии он муроҷиат менамояд.

5. Аз қарори Бонки миллии Тоҷикистон оид ба бозхонди иҷозатнома ба суд шикоят қардан мумкин аст.

Моддаи 17. Ҳаққи хизмати баррасии дархост ва хирочи иҷозатномадиҳӣ

1. Ташкилотҳои маблағгузории хурд ба Бонки миллии Тоҷикистон барои баррасии дархост ҷиҳати гирифтани иҷозатнома ҳаққи хизмат ва барои гирифтани иҷозатнома ба буҷети давлат хироч пардохт мекунанд.

2. Ҳаққи хизмат барои баррасии дархост ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- барои ташкилоти амонатии қарзии хурд - 7 нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
- барои ташкилоти қарзии хурд - 5 нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
- барои фонди қарзии хурд - 3 нишондиҳанда барои ҳисобҳо.

3. Ҳангоми рад шудани дархост барои додани иҷозатнома, ҳаққи хизмат баргاردонида намешавад.

4. Хирочи иҷозатномадиҳӣ ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- барои ташкилоти амонатии қарзии хурд - 40 нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
- барои ташкилоти қарзии хурд - 20 нишондиҳанда барои ҳисобҳо;
- барои фонди қарзии хурд - 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо.

Моддаи 18. Феҳристи ташкилотҳои маблағгузории хурд

1. Бонки миллии Тоҷикистон Феҳристи ташкилотҳои маблағгузори хурдро тартиб медиҳад, ки дар он маълумот оид ба ном, нишони ҳуқуқӣ, санаи додан ва бекор кардани ҳуҷҷати бақайдгирии давлатӣ, санаи додан ва бозхонди иҷозатномаи ташкилоти маблағгузори хурд нишон дода мешавад.

2. Бонки миллии Тоҷикистон Феҳристи ташкилотҳои маблағгузори хурдро дар воситаҳои ахбори омма нашр менамояд.

БОБИ 4. ФАЪОЛИЯТИ ТАШКИЛОТҲОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ ХУРД

Моддаи 19. Доираи фаъолияти ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ҳуқуқ доранд:

- танҳо ба фаъолияти пешбиниамудаи Қонуни мазкур ва иҷозатнома машғул шаванд;

- сахмияҳои худ ё ҳиссаҳои иштирокчиёро мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон харидорӣ намоянд;

- маблағҳои озоди хурдо дар ташкилотҳои қарзӣ ҷойгир намоянд;

- тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи андозаи қарзи хурд ба иҷораи молиявӣ (лизинг) машғул шаванд, ҳамчунин аз ташкилотҳои қарзӣ, шахсони воқеию ҳуқуқии ватанӣ ва хориҷӣ қарз гиранд.

2. Ташкилотҳои маблағгузори хурд ҳуқуқ надоранд:

- ба фаъолияти, ки Қонуни мазкур ва ё иҷозатнома пешбинӣ накардааст, машғул шаванд;

- ба шахсони дигар барои харидани коғазҳои қиматноки баровардаи худ қарз диҳанд;

- тахти гарави сахмияҳои худ қарз диҳанд, аз ҷумла қарзе, ки аз иҷрои ҳар гуна ўҳдадорӣ бармеояд;

- бо асъори хориҷӣ қарз диҳанд, ба истиснои ташкилотҳои амонатии қарзии хурд;

- дар бозори коғазҳои қиматнок фаъолияти касбиро анҷом диҳанд;

- ба фаъолияти истехсолӣ, савдо ва суғурта машғул шаванд;

- соҳиби молу мулки ғайриманқул гарданд, ба истиснои молу мулки ғайриманқуле, ки барои таъмини фаъолияти худ ва эҳтиёҷоти иҷтимоии кормандон, аз ҷумла таъмини онҳо бо манзил зарур аст.

3. Ташкилоти маблағгузори хурд ўҳдадор аст молу мулки ғайриманқулро, ки дар рафти гузаронидани амалиёти бонкӣ ба даст овардааст, хангоми зарар надидан дар муддати се моҳ ва дар дигар ҳолатҳо дар муддати на дертар аз ду соли баъди ба даст овардани он фурушад.

Моддаи 20. Фаъолияти ташкилоти қарзии хурд ва фонди қарзии хурд

Ташкилоти қарзии хурд ва фонди қарзии хурд амалиёти бонкии зеринро анҷом медиҳанд:

- пешниҳоди қарзҳои хурд;

- бастании қарордодҳои форвардӣ ва своп барои худ.

Моддаи 21. Амалиёте, ки аз ҷониби ташкилоти амонатии қарзии хурд анҷом дода мешаванд

Ташкилоти амонатии қарзии хурд метавонад дар доираи меъёрҳои тибқи Қонуни мазкур муқарраркардаи Бонки миллии Тоҷикистон амалиёти бонкии зеринро анҷом диҳад:

- ҷалби амонат ва пасандозҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;
- додани қарзи хурд (бо таъмин ва бе таъмин);
- кушодану пешбурди суратҳисобҳои бонкӣ;
- интиқоли маблағҳои пулӣ бо фармоиши муштариён;
- додани кафолат;
- қарордодҳои форвардӣ ва своп барои худ;
- амалиёти кассавӣ;
- амалиёти ҳисоббаробаркунӣ ва мубодилавӣ;
- барориши қортҳои пардохтии бонкӣ ва амалиёт бо онҳо.

Моддаи 22. Кормандони роҳбарикунандаи ташкилоти амонатии қарзии хурд

1. Ба ҳайати кормандони роҳбарикунандаи ташкилоти амонатии қарзии хурд роҳбари мақоми иҷроия, сармуҳосиб, роҳбар ва сармуҳосиби филиали он дохил мешаванд.

2. Кормандони роҳбарикунандаи ташкилоти амонатии қарзии хурд бояд:

- дорои таҳсилоти олии касбии иқтисодӣ буда, аз рӯи ихтисос дар низоми бонкӣ собиқаи кории на камтар аз ду сол дошта бошанд;
- танҳо дар ҳамин ташкилоти амонатии қарзии хурд пурра ва дар як вазифа кор кунанд;
- аз рӯи ҷиноятҳои иқтисодӣ ва хусусияти коррупсионидошта доғи судӣ надошта бошанд;
- дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ кунанд.

3. Ташкилоти амонатии қарзии хурд ўҳдадор аст Бонки миллии Тоҷикистонро дар бораи тағйирот дар ҳайати кормандони роҳбарикунандаи худ на дертар аз се рӯз пас аз қабули қарори дахлдор хабардор намояд.

БОБИ 5. МАҚОМИ ТАНЗИМ ВА НАЗОРАТИИ ФАЪОЛИЯТИ ТАШКИЛОТҲОИ МАБЛАҒГУЗОРИИ ХУРД

Моддаи 23. Бонки миллии Тоҷикистон мақоми танзим ва назорати фаъолияти ташкилотҳои маблағгузори хурд

1. Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади ҳимояи манфиатҳои пасандоздорону амонатгузорон ва таъмини суботи низоми маблағгузори хурд танзим ва назорати фаъолияти ташкилотҳои маблағгузори хурдро амалӣ менамояд.

2. Бонки миллии Тоҷикистон барои ташкилотҳои маблағгузори хурд бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии худ инҳоро муқаррар менамояд:

- меъёри андозаи ниҳоии қарзи хурд, вобаста ба намуди ташкилотҳои маблағгузори хурд;
- қоидаҳои ҳисобдорӣ, таҳияи ҳисобот, аз ҷумла ҳисоботи маҷмӯӣ ва тартиби пешниҳоди он ба Бонки миллии Тоҷикистон;
- ҳадди ақалли сармояи оинномавии ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ва ташкилоти қарзии хурд;
- меъёрҳои мақбул ва тартиби ҳисобкунии онҳо барои ташкилотҳои амонатии қарзии хурд;
- тартиби гузаронидани амалиёти ҷудоғонаи бонкӣ.

Моддаи 24. Меъёрҳои мақбул

1. Бонки миллии Тоҷикистон меъёрҳои мақбули зеринро барои ташкилотҳои амонатии қарзии хурд муқаррар менамояд:

- ҳадди ақалли сармояи оинномавӣ;
- андозаи ниҳоии хавф барои як қарзгир ё гурӯҳи қарзгирони ба ҳам алоқаманд;
- меъёри кифоятии сармоя;
- меъёри пардохтпазирии ҷорӣ;
- меъёри хавфҳои асҷорӣ, фоизӣ ва ғайра;
- меъёри истифодаи маблағҳои худӣ барои харидани саҳмияҳои (ҳиссаҳои) шахсони ҳуқуқӣ;
- ҳадди ниҳоии пасандозҳо ва амонатҳои ҷалбшаванда.

2. Қарори Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи тағйир додани меъёрҳои мақбул ва тартиби ҳисобкунии онҳо пас аз 90 рӯзи интишори расмӣ мавриди амал қарор дода мешавад.

Моддаи 25. Назорат ва санҷиш

1. Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади риояи талаботи Қонуни мазкур, дигар қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон назорат ва санҷиши ташкилотҳои маблағгузори хурдро анҷом медиҳад, нисбат ба онҳо чораҳои фаврии ислоҳӣ ва таъсиррасониро татбиқ менамояд.

2. Мақомоти давлатӣ ҳуқуқ надоранд ба фаъолияти ташкилотҳои маблағгузори хурд даҳолат намоянд.

3. Бонки миллии Тоҷикистон ҳангоми назорат ва санҷиш аз ташкилотҳои маблағгузори хурд, ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи онҳо пешниҳоди ҳуҷҷатҳо, тавзеҳот, баёнот, далелҳо, маълумот дар хусуси вазъи молиявӣ, манбаи маблағҳои пулӣ ва ҳар гуна маълумоти иловагии ба фаъолияти он дахлдоштаро талаб менамояд.

4. Кормандони ташкилотҳои маблағгузори хурд ӯҳдадоранд барои гузаронидани санҷиш ба кормандони Бонки миллии Тоҷикистон мусоидат карда, дастрасии онҳоро ба утоқҳои корӣ, ҳазинаҳо, китобҳои ҳисобдорӣ, суратҳисобҳо, ҳуҷҷатҳо, сабтҳо, аз ҷумла сабтҳои электронӣ таъмин намоянд.

5. Ҳар гуна маълумот, аз ҷумла маълумоти дорои сирри бонкӣ аз ҷониби ташкилотҳои маблағгузори хурд бо талаби кормандони Бонки миллии Тоҷикистон, ки санҷиш мегузаронанд, сари вақт бояд пешниҳод карда шаванд.

6. Кормандони Бонки миллии Тоҷикистон барои риояи талаботи сирри бонкӣ тибқи қонун масъул мебошанд.

7. Бонки миллии Тоҷикистон на камтар аз як маротиба дар ду сол санчиши маҷмӯи ташкилотҳои амонатии қарзии хурдро анҷом медиҳад.

8. Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад барои бекор кардани аҳдҳои ташкилотҳои маблағгузории хурд, ки бар хилофи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баста шудаанд, ба суд муроҷиат намояд.

9. Тартиби гузаронидани санчиши ҷаъолияти ташкилотҳои маблағгузории хурд бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 26. Чораҳои ҷаври ислоҳӣ ва таъсиррасонӣ

1. Бонки миллии Тоҷикистон барои вайрон кардани Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон метавонад нисбат ба ташкилотҳои маблағгузории хурд як ё якчанд чораҳои ҷаври ислоҳӣ ва таъсиррасонии зеринро татбиқ намояд:

- ҷиҳати ислоҳ ва бартарафсозии камбудихо амрнома диҳад;
- гузаронидани як ё якчанд амалиёти маҳдуд ва ё манъ намояд;
- муваққатан аз кор барканор кардан ё аз вазифа озод кардани кормандони роҳбарикунандаи ташкилотҳои амонатии қарзии хурдро талаб намояд;
- меъёрҳои мақбулро барои ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ба мӯҳлати то шаш моҳ тағйир диҳад;
- таъсиси филиал ва воҳиди дигари сохториро манъ намояд;
- ба ташкилотҳои амонатии қарзии хурд, ташкилотҳои қарзии хурд ба андозаи то як фоизи ҳадди ақалли сармояи оинномавӣ ва ба фондҳои қарзии хурд ба андозаи то 10 фоизи маблағи ибтидоӣ вобаста аз сатҳи ҳуқуқвайронкунӣ ҷарима таъин намояд;
- азнавташкилдиҳии ташкилоти амонатии қарзии хурдро талаб намояд;
- иҷрои баъзе амалиёти дар иҷозатнома муайяншударо ба мӯҳлати то як сол боз дорад;
- иҷозатномаи ташкилоти маблағгузории хурдро бозхонд намуда, бо тартиби муқаррарнамудаи қонун ба суд дар бораи барҳамдиҳии он муроҷиат намояд.

2. Чораҳои ҷаври ислоҳӣ ва таъсиррасониро Бонки миллии Тоҷикистон дар мӯҳлати як сол аз рӯзи аз ҷониби ташкилоти маблағгузории хурд содир гардидани ҳуқуқвайронкунӣ, аммо на дертар аз се моҳ баъди ошкор шудани онҳо амалӣ менамояд.

Моддаи 27. Махфият

1. Маълумот дар бораи ҷаъолият ва ҳолати молиявии муштарӣ, ки ба ташкилоти маблағгузории хурд ҳангоми хизматрасонӣ ва муносибат бо муштарӣ ё бо шахси сеюм маълум шудааст ва ошкор кардани он метавонад ба муштарӣ зиёни моддӣ ё маънавӣ расонад, сирри бонкӣ мебошад.

2. Маълумоти зерин сирри бонкӣ маҳсуб мешавад:

- дар бораи мавҷудияти суратҳисобҳои бонкӣ, соҳибони онҳо, дар бораи маблағҳои пулии дар онҳо мавҷуда ва амалиёти бо ин суратҳисобҳо иҷрошавандаи муштарӣён;

- дар бораи интиқоли маблағҳои пулӣ аз тарафи шахсони воқеӣ ба қушодани суратҳисоб ва дар бораи фиристонандагони (гирандагони) онҳо;

- дар бораи маблағҳои пулӣ ва ашёи қиматбаҳои муштарӣ, ки дар ташкилоти маблағгузори хурд нигоҳ дошта мешаванд.

3. Маълумоте, ки ба сирри бонкӣ мансуб мешавад, танҳо ба шахсони зерин дода мешавад:

- ба соҳиби суратҳисоби бонкӣ ва соҳиби ашёи қиматбаҳо ё намояндаи онҳо;

- ба фиристонандагон ва гирандагони интиқолҳои пулӣ;

- ба Бонки миллии Тоҷикистон бо талаби он;

- ба судҳо дар асоси қарори (таъиноти) суд (судя);

- ба иҷроии суд дар асоси қарори иҷроии суд вобаста ба ҳуҷҷати иҷро;

- ба бюрои таърихи қарз мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таърихи қарз (кредит)";

- ба мақомоти таҳқиқ ва тафтишоти пешакӣ аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ нисбат ба муштарӣёни ташкилоти маблағгузори хурд, дар асоси қарори (таъиноти) суд (судя) мутобиқи Кодекси муурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ба мақомоти андоз аз рӯи масъалаҳои пардохти андози шахсони ҳуқуқӣ дар асоси мақтуби роҳбари мақоми андоз бо пешниҳоди нусхаи фармони мақоми андоз оид ба санҷиши онҳо, агар ин дар Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шуда бошад.

4. Муқаррароти мазкур дар ҳолати бо сабабҳои гуногун қатъ гардидани муносибатҳо байни муштарӣ ва ташкилоти маблағгузори хурд низ эътибори ҳудро гум намекунад.

5. Маълумот дар бораи сирри бонкӣ дар сурати вафоти муштарӣ ба инҳо дода мешавад:

- ба шахсоне, ки аз тарафи муштарӣ дар васиятнома зикр шудаанд;

- ба судҳо, идораҳои нотариалӣ ва консулгарӣҳои хориҷӣ аз рӯи парвандаҳои меросии муштарӣи фавтида.

6. Ошкор намудани сирри бонкӣ ба риояи шартҳои дар қисми 3 моддаи мазкур муқарраршуда манъ аст, агар Қонуни мазкур ҳолатҳои дигарро пешбинӣ накарда бошад.

7. Барои ғайриқонунӣ ошкор намудани сирри бонкӣ шахсони гунаҳкор бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида мешаванд.

8. Маблағҳои дар суратҳисобҳо ё маблағҳо ва дороиҳои дигари дар ташкилоти маблағгузори хурд нигоҳдошташаванда дар асоси қарори (таъиноти) суд (судя), қарори иҷроии суд вобаста ба ҳуҷҷати иҷро ҳаёс карда мешаванд.

9. Ҳангоми ҳаёс намудани маблағҳои пулии дар суратҳисобҳо буда, ташкилоти маблағгузори хурд фавран амалиёти додани онро дар доираи маблағе, ки ҳаёс карда шудааст, қатъ мекунад.

10. Ҳангоми ҳабс намудани ашёи қиматбаҳои дигаре, ки дар ташкилоти маблағгузори хурд нигоҳ дошта мешавад, ташкилоти маблағгузори хурд додани онро ба соҳибаш қатъ менамояд.

БОБИ 6. СОЛИ МОЛИЯВӢ ВА АУДИТ

Моддаи 28. Соли молиявӣ

Соли молиявии ташкилотҳои маблағгузори хурд 1 январ оғоз ёфта, 31 декабр анҷом меёбад.

Моддаи 29. Аудит

1. Бонки миллии Тоҷикистон рӯйхати ташкилотҳои аудиториро, ки дорои иҷозатномаи дахлдор, тахассус ва таҷрибаи кофӣи аудити ташкилоти қарзӣ буда, аудити ташкилотҳои қарзиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида метавонанд, муайян ва наҷр мекунад.

2. Ташкилотҳои маблағгузори хурд танҳо аз рӯи ҳамин рӯйхат ташкилотҳои аудиториро барои гузаронидани аудит таъин менамоянд. Аудити берунии ҳисоботи молиявии солонаи ташкилотҳои маблағгузори хурд ҳар сол гузаронида мешавад.

3. Муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи иҷозатномадихӣ ба баъзе намудҳои фаъолият](#)" нисбат ба ташкилотҳои аудиторӣи хоричие, ки ба рӯйхати Бонки миллии Тоҷикистон дохил карда шудаанд, татбиқ намегардад.

4. Муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи фаъолияти аудиторӣ](#)" нисбат ба ташкилотҳои аудиторие, ки аудити ташкилоти маблағгузори хурдро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузаронанд, бо назардошти Қонуни мазкур татбиқ мегардад.

5. Ташкилоти аудиторӣ ё корманди он бояд молик, корманди роҳбарикунанда, корманд ё намояндаи ташкилоти маблағгузори хурд набошад. Шахсе, ки дар ташкилоти маблағгузори хурд манфиат надорад, ба истиснои ҳолатҳои доштани пасандоз дар ташкилоти маблағгузори хурд, метавонад аудиторӣ он таъин гардад.

6. Агар ташкилоти аудиторӣ ҳангоми гузаронидани аудит соҳиби ин гуна манфиат дар ташкилоти маблағгузори хурд гардад, пас хизматрасонии аудиторӣи вай қатъ гардида, ташкилоти маблағгузори хурд ташкилоти аудиторӣи дигарро таъин мекунад.

7. Ташкилоти аудиторӣ ба ташкилоти маблағгузори хурд хизматрасониҳоеро, ки бо вазифаҳои назорати дохилии ташкилоти маблағгузори хурд алоқаманданд, пешниҳод намекунад, ба истиснои хизматрасониҳои таълимие, ки дорои хусусияти доимӣ намебошанд.

8. Ташкилоти маблағгузори хурд наметавонад пай дар пай як ташкилоти аудиториро ба мӯҳлати зиёда аз се сол аудитор таъин намояд.

9. Мутобиқи стандартҳои байналмилалӣи аудит ташкилоти аудиторӣ аудити ташкилоти маблағгузори хурдро дар асоси назорати маҷмӯӣ анҷом медиҳад ва:

- изҳор мекунад, ки ташкилоти аудиторӣ ё ягон корманди ташкилоти аудиторӣ дар ташкилоти маблағгузори хурд ягон манфиат надорад ва талаботи қисми 7 моддаи мазкурро иҷро мекунад;

- дар риоя ва нигоҳдории қоидаҳои ташкили низоми дурусти ҳисобгирӣ ба ташкилоти маблағгузории хурд кӯмак мерасонад;

- дар нигоҳдории низоми дурусти назорати молиявӣ ва идоракунии хавфҳо ба ташкилоти маблағгузории хурд мадад мерасонад;

- дар мӯҳлати се моҳи баъди анҷоми соли молиявӣ дар бораи мукамалӣ, ҳолисӣ ва дурустии ҳисоботи молиявӣ хулосаи аудиторӣ ва назари аудиторӣ омода намуда, дар бораи вазъи молиявӣ ташкилоти маблағгузории хурд мутобиқи талаботи Қонуни мазкур ба Шӯрои нозирони (парасторони) ташкилоти маблағгузории хурд маълумоти муфассал пешниҳод мекунад;

- ба Шӯрои нозирони (парасторони) ташкилоти маблағгузории хурд ва Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи низоми таснифи қарзҳо ва таъминнокии дороиҳои (аз ҷумла, қарзҳои) шубҳанок тибқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон бо нишон додани камбудихо назари ташкилоти аудиториро пешниҳод мекунад;

- ба ҳар як узви Шӯрои нозирони (парасторони) ташкилоти маблағгузории хурд ва ба Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи ҳар як амали корманди роҳбарикунанда, корманд ё намояндаи ташкилоти маблағгузории хурд, ки аз нигоҳи ӯ вайрон кардани талаботи ин Қонун ё ягон санади меъёрии ҳуқуқӣ мебошад, хабар медиҳад;

- ба ҳар як узви Шӯрои нозирони (парасторони) ташкилоти маблағгузории хурд ва ба Бонки миллии Тоҷикистон дар бораи ҳар як норасоӣ ё камбудии дар идоракунии ё амалиёти ташкилоти маблағгузории хурд ошкоршуда хабар медиҳад.

10. Ҳангоми таҳияи хулосаи аудиторӣ масъалаҳои зерин бояд ба назар гирифта шаванд:

- қобили қабул будани гузориш ва иттилооте, ки аз корманди роҳбарикунанда, корманд ё намояндаи ташкилоти маблағгузории хурд ҳангоми аудит талаб шудааст;

- дараҷаи воқеан ҷавобгӯӣ будани ташкилоти маблағгузории хурд ба талаботи низоми назорати дохилӣ ва муҳосибавӣ;

- усуле, ки ташкилоти маблағгузории хурд барои пешбурди китобҳои ҳисобдорӣ, ҳуҷҷатҳо, ҳисобот ва фарогирии амалиёт, ки барои мониторинг ва аудити дохилию берунӣ зарур аст, истифода мебарад;

- қобилияти кордонӣ ва ба талабот мувофиқ будани роҳбарияти ташкилоти маблағгузории хурд;

- камбудихоҳои ҷойдошта, эродҳо ва тавсияҳо барои бартараф кардани онҳо, инчунин иҷрои тавсияҳо ва бартараф намудани эродҳои солҳои гузашта;

- дараҷаи саҳеҳии ҳуҷҷатҳои ба Бонки миллии Тоҷикистон пешниҳодшуда ва мувофиқати онҳо ба мазмуни сабтҳо, китобҳои ҳисобдорӣ, низоми ҳисобдорӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии марбут ба ҳамин ҳуҷҷатҳо.

11. Ташкилотҳои маблағгузории хурд дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи баъди дастрасии хулосаи аудиторӣ ва тавсияномаи ташкилоти аудиторӣ, нусхаи онҳо ва ҳисоботи молиявӣ ислоҳшударо ба Бонки миллии Тоҷикистон ирсол менамояд.

12. Бонки миллии Тоҷикистон метавонад аз ташкилоти аудиторӣ маълумоти иловагиро вобаста ба хулосаи он талаб намояд.

13. Пешниҳод кардани хулосаи аудиторӣ носаҳеҳ ва ё муносибати ғарзнокӣ ташкилоти аудиторӣ бо ташкилоти маблағгузории хурд сабаби хорич кардани ташкилоти аудиторӣ аз рӯйхати Бонки миллии Тоҷикистон мегардад.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 30. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 31. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузории хурд"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 17 майи соли 2004 "[Дар бораи ташкилотҳои маблағгузории хурд](#)" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №5, мод. 349; с. 2007, №7, мод. 679; с.2008, № 10, мод. 808; с.2010, №12, қ.1. мод. 820) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 32. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе

16 апрели соли 2012 № 816

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузории хурд"

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузории хурд" қабул карда шавад.

2. Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Оид ба қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузории хурд" дар қироати дуюм аз 17 майи соли 2004 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №4, мод. 276; с. 2007, №6, мод. 521; с. 2008, № 6, мод. 530; с. 2010, №8-10, мод. 659) аз эътибор соқит доништа шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ш.Зухуров

ш. Душанбе, 7 марти соли 2012, № 712

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд" баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ташкилотҳои маблағгузори хурд" ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

М.Убайдуллоев

ш. Душанбе, 29 март соли 2012 № 290